

BİR BAKIMA

ORHAN SEYFİ ORHON

Bayram demeci!

Şunu üzülecek söyleyim ki sayın İnönü'nün bu bayram Türk milletine, Allah adını anmadan yaptığı demecin hiçbir faydası olmayacaktır. Bu kutsal günde bu Allahsız sözler soğuk bir tepki yaratmış, gönüllere tesir etmemiştir.

Faydası olmamıştır ama, zararı olabilir. Hattâ ilk zararı kendine dokunmuştur:

Bu türlü yazıları pek güzel yazabilen İnönü, bunu yazamamıştır. Esprilerinde de muvaffak olamamıştır. Her zaman beğenilen şakaları bu sefer soğuk kaçırmıştır.

Bayram yazısının Allahsız olmasına dikkat ettiği için cazibesiz kaybolmuştur.

Mübarek Kurban Bayramında ölü kelimelerle verilen bu demecin - Allaha inanmayanlar da dahil - kimsenin hoşuna gideceğine inanmıyorum.

Maneviyata inananlar bu bayram demecini Allah tarafından cezalandırılmış sayabilirler.

***

Sayın İnönü bu Allahsız bayram demecinde fikirlerinin sepkü raptını da pek muhafaza edememiştir. Bir defa bu demec yersizdir: Dini bayram günü Allah adını anmayan bir demece ne lüzum var?

Sonra iyimserim, derken kötümserlik telkin etmiştir: Erken çiçek açmış meyvaları Nisan ortasına kadar bir soğuk dalgası gelip mahvedecek diye içi titrediğini söyleyen İnönü:

«- Nihayet geldi. Kayıtsızda, üzümde çok canımızı yaktı!» derse bunun iyimserlik neresinde?

Bu kara haberi halka bayramda Allahsız, tesellisiz bir tarzda verdikten sonra:

«- Şimdi de siyasi havalardan bahsedeceğim!» Diye işi hafiften almak hoşla gitmiyor. Buna Senato seçimlerini de katarak:

«- Bayramdan sonra Senatörlerimizin bir maçı var!» Demek de hoş bir şaka değil! Hele, sayın İnönü'nün:

«- Sevgili vatandaşlarım, yarın şaka bu siyaset Kurban Bayramında hoş görünsün!» deyişi, şimdiye kadar yapmadığı beceriksiz, nüktedanlıklardandır.

***

Bence hepsinin sebebi Allah adını anmadan bir Kurban Bayramı makalesi yazmak gayretinden gelliyor. Halk Partisi hesabına bu bir ilerici davranış mıdır? Sayın Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın:

«- Türk milletine hizmette bana yardım etmesini Allahtan dilerim!»

Deyişinden sonra, sayın Başbakan Süleyman Demirel'in:

«- Cenab-ı Hak büyük milletimize hayırlı bayramlar ihسان etsin!» demesine karşı bu Allahsız bayram hitabesine okuyunca:

- İnönü hepsinden ne kadar ileri! mi diyeceğiz?

Demir perde arkası müstesna, hiçbir medeni memlekette Allahtan bahsetme korkusu yoktur. Hele dinî günlerde! Bir devlet adamı insanların mutluluğu için, geleceğe ait gönülündeki iy dileklerinden bahsederken Tanrı'nın yardımını isterse, dinî siyasete âlet etmiş olmaz.

Allahsızlık, demir perde arkası bir politikadır. Ancak vicdan hürriyeti olmayan sol diktatörlüklerde bahis konusudur. Hürriyet rejimlerine bağlı, insan haklarını tanıyan rejimlerde böyle şey olmaz.

***

Bununla memleketin ilerleyeceğine inanmak, siyasi bir Sino-bizimden başka bir şey sayılmaz. Hiç şüphe yok böyle bir taklitçiliği halk sevmeyecektir. Halk Partisi de bunu görüyor, sonra da: «Aleyhimize dinsizlik propagandası yapıyor!» diye şikâyetçi!

Başkalarının yapacağı propagandaya lüzum mu var? Bu tutum elbette bir takım tepkiler yaratacaktır.

Buna misal olarak, Zafer gazetesinde İstanbul milletvekili sayın Abdurrahman Şeref Lâç'ın yazısından şu parçayı alıyorum:

***

«Türk milleti bahtiyardır. Çünkü sayın Cevdet Sunay Türk Devletinin başı olarak Türkiye Cumhuriyetinin şan ve şerefini korumak için üzerine aldığı büyük vazifesinde Allahtan yardım istemistir»